

Tuomas Orasmaa

Viulukappale sovitettuna sähkökitaralle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

28.5.2018

Tekijä Otsikko	Tuomas Orasmaa Viulukappale sovitettuna sähkökitaralle
Sivumäärä Aika	26 sivua + 5 liitettä 3.6.2018
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Koulutusohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Soitonopettaja
Ohjaaja(t)	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Pekka Luukka
<p>Opinnäytetyö käsittelee viulukappaleen sovittamista sähkökitaralle ja sen soittoteknisiä haasteita. Tutkimuksen pääpaino on erilaisten kitaransoittotekniikoiden esittelyssä ja vaihtoehtoisissa keinoissa mitä voi käyttää saman musiikillisen kuvion soittamiseen. Amerikkalainen kitaransoiton tutkija Troy Grady on julkaissut paljon materiaalia erityisesti plekt-ratyöskentelystä, jota opinnäytteen tekijä on hyödyntänyt soittoteknisten haasteiden ratkaisemisessa.</p> <p>Sovituksella on pyritty laajentamaan kitaristin teknistä ja taiteellista osaamista sekä ajattelemaan kitaransoittoa uudesta näkökulmasta. Opinnäytetyö sisältää paljon nuottiesimerkkejä sekä tietoa siitä, kuinka erilaiset soittotekniikat toteutetaan käytännössä.</p> <p>Sovituksella tarkoitetaan tässä työssä eri asiaa kuin mikä tavallisesti koetaan sovitukseksi. Kappaleen sovitus tarkoittaa yleensä sitä, että muokataan kappaleen rakennetta, melodis-harmonisia ilmiöitä, instrumentaatiota, dynamiikkaa yms. Tässä tapauksessa viulukappale on sovitettu kitaralla soitettavaan muotoon ja opinnäytetyön tekijä on pikemminkin pyrkinyt välttämään edellä mainittuja asioita. Sovitus –termin käyttö on perusteltu johdantoluvussa.</p> <p>Liitteinä on kappaleen alkuperäinen viulunuohti, kitaralle sovitettu versio sekä videolinkki jossa opinnäytetyön tekijä itse esittää kappaleen sähkökitaralla.</p>	
Avainsanat	sähkökitara, soittotekniikka, sovitus, viulu

Author(s) Title	Tuomas Orasmaa Violin piece arranged for electric guitar
Number of Pages Date	26 pages + 5 appendices 3 June 2018
Degree	Bachelor of Music Education
Degree Programme	Music Degree
Specialisation option	Guitar teacher
Instructor(s)	Jukka Väisänen M.Mus, Pekka Luukka, title (M.Mus)
<p>This thesis examines arranging a violin piece to electric guitar and the technical challenges it presents. The focus of this study is in the different guitar playing techniques and in alternative ways to perform the same musical part. American guitar scientist Troy Grady has done a lot of research especially about different picking styles and the author of this thesis has exploited his publishes in order to overcome the technical challenges of this piece.</p> <p>The reason for this arrangement is to expand the technical and the artistic qualities of the guitarist and also to think about guitar playing outside the box. This thesis contains a lot of musical examples and information about how to perform the covered techniques in action.</p> <p>Arrangement means a different thing in this work than what it normally does. Usually arrangement means altering the structure, harmony, orchestration, dynamics etc. In this case the violin piece is arranged so that it can be performed with electric guitar and the author has tried to avoid any alterations. Using the term arrangement is well argued in the first chapter.</p> <p>The thesis includes the original score for violin, arrangement fot guitar and also a video link where the author of this thesis performs the piece with electric guitar.</p>	
Keywords	electric guitar, technique, arrangement, violin

Sisällys

1	Johdanto	1
2	The Bee -teos	3
3	Kitaran ja viulun erot sovittamisen näkökulmasta	3
4	Kitaralle sovittaminen ja kitaran tekniset mahdollisuudet ilmaisussa	4
5	Kitaransoittotekniikat kappaleessa The Bee	6
	Tahti 1 - Legato	6
5.1	6	
5.2	Tahti 7 - Harmoninen molliasteikko	6
5.3	Tahti 12 - String skip	7
5.4	Tahti 14 – Economy + legato	7
5.5	Tahti 17 - Mollikolmisointu	8
5.6	Tahti 18 – Kolme ääntä per kieli	8
5.7	Tahti 20 – String skip ja vapaat kielet	8
5.8	Tahti 32 ja 47 – Crosspicking	9
5.9	Tahti 34 – Tapping	10
5.10	Tahti 55 – Legato ja sweep	10
5.11	Tahti 58 – Alternate picking	11
5.12	Tahti 60 – Tap + venytys	12
6	Vaihtoehtoiset kitaransoittotavat	13
	6.1 Tahti 14 – Economy picking ja Tapping	13
	6.2 Tahti 17 – Mollikolmisointu - Economy picking ja Tapping	14
	6.3 Tahti 18 - Kolme ääntä per kieli - Alternate picking ja Tapping	15
	6.4 Tahdit 47 ja 55 - Sweep picking	16
7	Muutokset alkuperäiseen kappaleeseen	17
	7.1 1. Muutos	17
	7.2 2. Muutos	18
	7.3 3. Muutos	19
8	Videotallenteen tekoprosessi	20
9	Harjoituksia The Bee –kitarasovituksen keskeisimpiä tekniikoita varten	20

9.1	Alternate picking	21
9.2	Crosspicking	22
9.3	Economy picking	23
9.4	Sweep picking	24
9.5	Tapping	25
10	Pohdinta	26
	Lähteet	28
	Liitteet	
	Liite 1. Kappaleen alkuperäinen nuotti	
	Liite 2. Nuotti kitarasovituksesta	

1 Johdanto

Olen sovittanut klassisen viulukappaleen sähkökitaralle. Klassinen musiikki on kiinnostanut minua paljon; olen soittanut pianolla jonkin verran J.S Bachia, Chopinia, Mozartia ja Beethovenia. Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi nimenomaan viulukappaleen, koska viulu ja sähkökitara ovat monelta osin samankaltaisia soittimia. Olen käsitellyt viulun ja kitaran välisiä eroja luvussa 3.

Opinnäytetyöni pääasiallinen tavoite on pyrkiä soveltamaan jo opittuja taitoja uudessa kontekstissa ja näin ollen syventämään omaa osaamistani sekä laajentamaan musiikillista sanavarastoani perehtymällä klassiseen musiikkiin. Opinnäytetyöni keskittyy pitkälti soittoteknisiin asioihin, mutta taiteellinen puoli ei jää myöskään pois vaan olen kuvannut videon missä soitan tämän kyseisen kappaleen sähkökitaralla. Luvussa 8 käsittelen videotallenteen tekoa tarkemmin.

Toteutin työn tutkimalla videomateriaalia viulisteista jotka esittävät The Bee – kappaletta. Kiinnitin enimmäkseen huomioita kappaleen tempoon, että kuinka nopeasti viulistit kappaletta ovat tottuneet soittamaan. Kappaleen kestot vaihtelivat 1:10 ja 1:40 minuutin välillä, mutta eniten versioita löytyi jotka olivat kestoltaan noin 1:30 minuuttia. Oma ääniteversioni kestää noin 1:28 ja se on tällä hetkellä tempo jossa pystyn esittämään kappaleen melko onnistuneesti. Varsinaista tempomerkinä on hankala määrittää, koska kappaleen aikana tapahtuu pieniä hidastuksia ja kiihdytyksiä. Kiinnitin myös huomiota soittoteknisiin asioihin, kuten legaton käyttöön ja sormituksiin. Sormitukset kiinnostivat siksi, koska viulun ja kitaran sormitukset eroavat toisistaan ja halusin nähdä kuinka viulistit sormittavat tietyt kohdat jotka kitaralla ovat haastavia.

Yksi syy minkä takia valitsin juuri tämän teoksen, on se että tämä kappale siirtyy kitaralle lähes sellaisenaan kuin se on viululle kirjoitettu. Ainoastaan muutama pieni muutos täytyi tehdä ja luvussa kuusi (6) olen käynyt läpi tarvittavat muutokset. Toinen syy teoksen valintaan oli se, että tämä kappale on teknisesti hyvin haastava ja sen esittäminen vaatii usean eri tekniikan hallitsemista. Tämä tekemäni sovitus sisältää noin kymmenkuntaa eri kitaransoittotekniikkaa ja tästä tulikin oivallinen etydi noiden tekniikoiden opettelemista ja ylläpitämistä varten. Etydit mielletään monesti pelkästään mekaanisiksi harjoitteiksi, joiden musiikillinen sisältö ei ole kovin merkityksellistä, mutta

tämä kappale ei olekaan alun perin sävelletty etydiksi, vaan sen musiikillinen sisältö on merkityksellistä.

Opinnäytetyössäni keskityn enimmäkseen kitaransoittotekniikoihin, joita kappaleen esittäminen vaatii ja niihin muutoksiin joita jouduin tekemään alkuperäiseen nuottiin. Olen esitellyt kitarateknisiä ilmaisutapoja luvussa 5. Erilaiset plektran ja legaton käyttötavat ovat suuressa roolissa tekemässäni sovituksessa.

Nuottiesimerkeissä olen käyttänyt William G. Leavittin tapaan kirjoittaa kitaran sormitukset (Leavitt 1971) ja soittoteknisissä aiheissa olen perehtynyt Troy Gradyn tutkimuksiin plektran käytöstä ja erityisesti siitä, kuinka kieleltä toiselle siirtymisen voi tehdä mahdollisimman vaivattomasti (Grady 2013).

Opinnäytetyöni on luonteeltaan suunnittelu- ja sovitus työ. Suunnittelulla tarkoitan soitoteknisten vaihtoehtojen kartoittamista, eli mitä keinoja kitaristilla on ratkaista erilaiset ongelmakohdat jotka osoittautuvat haasteellisiksi kitaran ominaispiirteiden takia. Sovitus työ keskittyy pitkälti parhaiden vaihtoehtojen valitsemiseen, jotta kappale olisi soitoteknisesti mahdollisimman mukava soittaa.

Klassisessa musiikissa käytetään termiä transkriptio, kun kappale muunnetaan jollekin toiselle instrumentille soitettavaksi kuin mille se alun perin on sävelletty. Eräät tunnetuimmista transkriptioista ovat Franz Lisztin pianoversiot Ludwig van Beethovenin sinfonioista (Kregor 2008). Englannin kielessä on myös termi adaptation (mukaelma), jota harvemmin näkee rytmimusiikin parissa, mutta se olisi myös yksi osuva termi kuvaamaan tätä työtä. Itse käytän työstäni kuitenkin termiä sovitus, koska transkriptiolla tarkoitetaan pop/jazzmusiikissa nuottien kirjoittamista kuulonvaraisesti eikä mukaelma ole kovin vakiintunut termi kevyen musiikin parissa.

Valmis sovitus antaa minulle paljon mahdollisuuksia hyötyä tästä opinnäytetyöstä. Tämä on hyvä soolokappale esitettäväksi konserteissa, pääsykokeissa, koe-esiintymisissä sekä esimerkiksi mielenkiintoista sisältöä jaettavaksi sosiaalisessa mediassa.

2 The Bee -teos

The Bee, alkuperäiseltä nimeltään L'abeille, on François Schubertin säveltämä viulukappale (Saemann; Clarke; Morrison; Dubins 2018). Se on julkaistu vuonna 1856 ja on yhdeksäs hänen Opus 13 sarjassaan. Kappale on tuon sarjan tunnetuin ja viulistit esittävät sitä melko usein. Kappale on kuitenkin tunnettu lähinnä viulistien keskuudessa. Se on melko virtuoosinen vaikka onkin niin sanottu bagatelli. Bagatellit ovat yleensä lyhyitä ja vaatimattomia instrumentaalikappaleita (MOT-tietosanakirja). Yksi kuuluisimpia bagatelleja on Ludwig Van Beethovenin Für Elise (Ullman 2013). Itse tutustuin The Bee –kappaleeseen erään tuntemani viulistin kautta joitain vuosia sitten.

3 Kitaran ja viulun erot sovittamisen näkökulmasta

Kitaran mensuuri (stratocaster) on 648 mm (25,5 tuumaa) (Hunter 2008) ja täysikokoisen 4/4-viulun mensuuri on keskimäärin 330 mm (Strobel 1989). Mensuuri on tallan ja satulan välinen etäisyys. Kitaran suurempi mensuuri tarkoittaa sitä, että sävelillä on suurempi etäisyys toisistaan kuin viulussa; otelaudalla täytyy tehdä suurempia liikkeitä kuin viulun kanssa. Kitaralla kahden sävelen välillä on noin kaksi kertaa enemmän matkaa kuin viululla.

Kitara ja viulu muistuttavat toisiaan siinä mielessä, että molemmissa on otelauta ja kielet. Kitarassa on kuusi kieltä ja viulussa neljä. Kitaran kielet ovat soittimen rakenteen takia pidemmät kuin viulussa ja ne viritetään paljon löysemmälle kuin viulun kielet. Löysemmillä kielillä on kevyempi soittaa ja legato –tekniikka helpottuu hieman verrattuna viuluun. Viulun etuna taas on se, että sävelet ovat lähempänä toisiaan pienemmän mensuurin takia, jolloin kireiden kielten tuoma jäykkyys hiukan helpottuu.

Soittotapa eroaa merkittävästi siinä, että kitaralla käytetään plektraa ja viulussa joustaa. Jousen etuna on se, että yhdellä jousen vedolla voi ylläpitää viulun sointia pidempään kuin yhdellä plektraniskulla. Tämä helpottaa huomattavasti legato-soittoa, koska otelautakäsi ei ole yksin vastuussa äänen tuottamisesta, vaan jousikäsi antaa paljon tukea siihen. Plektra on hyvin pieni verrattuna jouseen ja sen liikkeet ovat näin ollen paljon hienovaraisempia. Plektran käyttö vaatii enemmän tarkkuutta esimerkiksi kieleltä toiselle siirryttäessä ja siitä aiheesta tarkemmin luvussa 6.3.

Kitaran rekisteri, eli käytettävissä olevat nuotit matalimmasta korkeimpaan, vaihtelee kitarasta ja virityksestä riippuen, mutta tässä tapauksessa kitaran alin ääni on suuri E ja korkein kolmiviivainen d. Viulun alin ääni on pieni g ja ylin neliviivainen a (Vienna Symphonic Library 2018). Kitaran nuotit kirjoitetaan oktaavia korkeammiksi kuin mistä ne soivat, mutta tähän olen laittanut nuottiesimerkin soivasta sävelkorkeudesta. Viululla pääsee duodesimin (oktaavi + kvintti) korkeammalle kuin kitaralla ja kitaralla puolestaan pääsee pienen desimin (oktaavin + 1 ½ sävelaskelta) alemmas (Joutsenvirta, Perkiömäki 2007).

Kuviossa 1 olen nuotintanut kitaran ja viulun rekisterin.

Kuvio 1. Kitaran ja viulun rekisteri

Kitaran ja viulun rekisteri

The diagram illustrates the registers of the Electric Guitar and Violin. The Electric Guitar part is shown with a staff in 4/4 time and a key signature of one sharp (F#). The Violin part is shown with a staff in 4/4 time and a key signature of one sharp (F#). The diagram shows the range of notes for each instrument, with the guitar's range spanning from a low E to a high D, and the violin's range spanning from a low G to a high A. The guitar's range is marked with a '0' at the bottom and a '22' at the top. The violin's range is marked with a '8va' at the top. The diagram also includes a 'Soiva sävelkorkeus' (Sounding pitch) label and a 'T A B' label for the guitar staff.

4 Kitaralle sovittaminen ja kitaran tekniset mahdollisuudet ilmaisussa

Tässä luvussa esittelen valitsemani kitaransoitteknikat, joihin päädyin sovitusta tehdessäni.

Legato-tekniikka on yksi keskeisimpiä tekniikoita kappaleen esittämisen kannalta. Legato tarkoittaa nuotista toiseen siirtymistä ilman taukoa niiden välissä (Broege 2008).

Alternate picking on plektratekniikka, jossa vuorotellaan alaspäisiä ja ylöspäisiä plektraniskuja (Ellis 2007). Alaspäistä plektraniskua seuraa aina ylöspäinen plektranisku.

Crosspicking on liikkeenä samanlainen kuin alternate picking, mutta erona on se, että crosspickingissä soitetaan yksi ääni per kieli (Kaufman 2007).

Economy picking on sananmukaisesti ekonominen tapa siirtyä kieleltä toiselle. Jimmy Bruno on määritellyt economy pickining seuraavasti: "Kun siirrytään ylemmälle kielelle, käytetään alaspäistä plektraniskua ja kun siirrytään alemmalle kielelle käytetään ylöspäistä plektraniskua" (Ellis 2007).

Sweep picking tarkoittaa sitä, että yhdensuuntaisella plektraniskulla soitetaan useita vierekkäisiä kieliä (Ellis 2007). Kuuluisa metallikitaristi Michael Angelo Batio kertoo Guitar Worldin opetusvideollaan käyttäneensä englanninkielistä termiä rake (lakaista, pyyhkiä) ennen kuin sweep picking vakiintui kitaristien keskuudessa (Batio 2015).

Tapping-tekniikka tuli suuren yleisön tietoisuuteen Eddie Van Halenin myötä ja siinä plektrakäden sormilla painetaan otelaudalta nauhavälejä samaan tapaan kuin otelautakädellä (Buono 2008).

Patterni-termi esiintyy myös tekstissäni useamman kerran ja se tarkoittaa toistuvaa kuviota (MOT-tietosanakirja). Puhuessani pikkaus patternista, tarkoitan plektralla soitettavaa toistuvaa kuviota esim. alas-ylös-ylös.

Olen koonnut jokaista tekniikkaa varten yhden harjoitteen ja esittelen ne työn lopussa luvussa 9.

5 Kitaransoittotekniikat kappaleessa The Bee

Tähän lukuun olen koonnut ne kitaransoittotekniikat joihin päädyin sovituksessani. Näiden lisäksi on muitakin vaihtoehtoisia tapoja soittaa tiettyjä kohtia, mutta niistä lisää luvussa 6.

5.1 Tahti 1 - Legato

Kuvio 2.

Kuviossa 2 soitan jokaisen triolin ensimmäisen äänen plektralla ja vuorottelen ylös alas iskuja. Sormijärjestyksellä on suuri merkitys kun siirrytään seuraavalle kielelle. Olen huomannut että tämä valitsemani tapa on kaikista paras keino siirtyä uudelle kielelle ilman minkäänlaista takkuilua.

5.2 Tahti 7 - Harmoninen molliasteikko

Kuvio 3.

Päädyin soittamaan niin sanotulla alternate pickingillä kuviossa 3 olevan fraasin. Seuraavalle kielelle on helppo siirtyä ylöspäisen plektraniskun jälkeen, joten asteikon neljä ensimmäistä ääntä kulkevat 2. kieltä pitkin. Otelautakäden etusormi joutuu liukumaan

yhden välin sivulle päin, mutta se tuntuu itselleni luontevalta tavalta ratkaista tämä kyseinen kuvio.

5.3 Tahti 12 - String skip

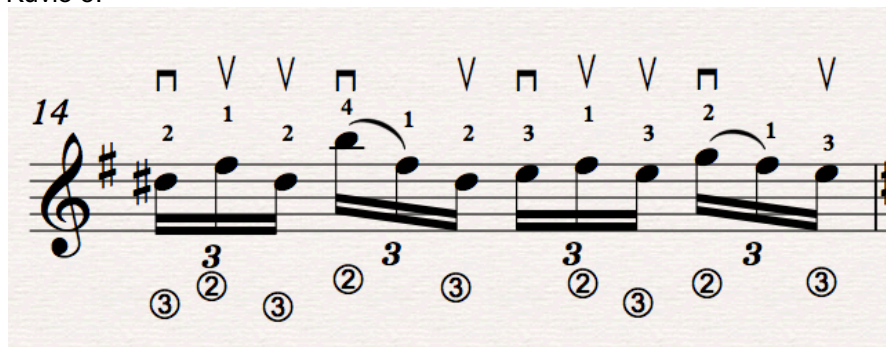
Kuvio 4.

Sormijärjestyksellä on tärkeä rooli kuviossa 4. Neljäs kieli aloittaa aina keskisormella ja toinen (2.) kieli aloittaa aina etusormella. Tällöin kuvion soittaminen sujuu kaikista luontevimmin ja soljuu mukavasti eteenpäin. Plektralla soitan jokaisen triolin ensimmäisen äänen, samaan tapaan kuin kappaleen ensimmäisessä tahdissa.

5.4 Tahti 14 – Economy + legato

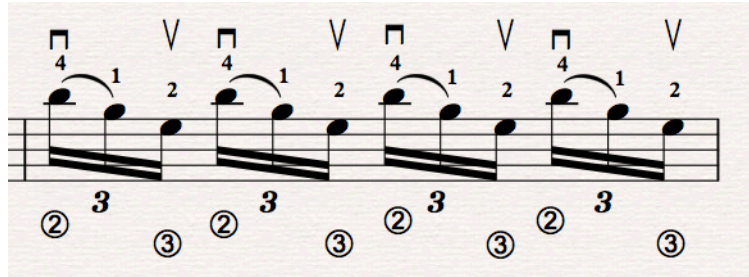
Kuvio 5.

Vierekkäisten kielten vuorottelu käy luontevasti economy pickingillä kuviossa 5. Alternate picking vaatii hiukan enemmän työtä plektrakädeltä, joten olen päätenyt tähän tyyliin. Aina kun samalta kieleltä soitetaan kaksi ääntä, niin jälkimmäinen niistä on legato (pull-off). Tämä tyyli tuntuu kaikista parhaalta, koska se kuulostaa hyvältä ja sen pystyy toteuttamaan melko vaivattomasti. Plektran alas-ylös-ylös kuvio tuntui aluksi aika vieraalta, mutta hetken sulattelun jälkeen se käy hyvinkin järkeen.

5.5 Tahti 17 - Mollikolmisointu

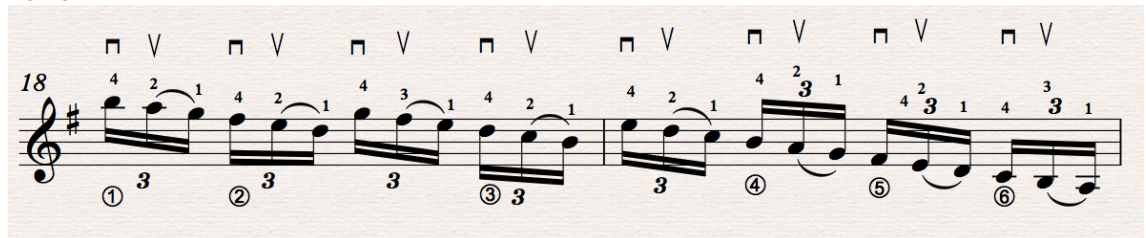
Kuvio 6.

Yritin aluksi soittaa kuvion 6. pikkaamalla kaikki äänet käyttäen alas-ylös-ylös – patternia, mutta totesin tämän olevan kaikista helpoin tapa soittaa tämä kohta. Yksi legato triolin aikana antaa plektrakädelle pienen hengähdystauon ja sen avulla kuviosta tulee paljon vaivattomampi soittaa. Se antaa myös tietyllä tapaa viulumaista sointia, koska viululla tämän kuvion voisi soittaa muutamalla jousen vedolla.

5.6 Tahti 18 – Kolme ääntä per kieli

Kuvio 7.

Kuviossa 7 käytin yhdistelmää alternate pikkauksesta ja legatosta. Kahden plektranis-kun jälkeen tulee yksi legato. Tämä patterni on helppo muistaa ja kieleltä toiselle siirtyminen sujuu helposti, koska viimeisin plektralla soitettu nuotti on aina ylöspäinen. Yksi legato antaa kuviolle hyvää lennokkuutta ja ilmapuutua verrattuna jos kaikki äänet soittaisi plektran kanssa. Otelautakäsi joutuu työskentelemään hiukan enemmän kun käyttää legatoa, mutta se antaa taas plektrakädelle aikaa siirtyä seuraavalle kielelle, joten tämä on mielestäni paras tapa toteuttaa kyseinen fraasi.

5.7 Tahti 20 – String skip ja vapaat kielet

Kuvio 8.

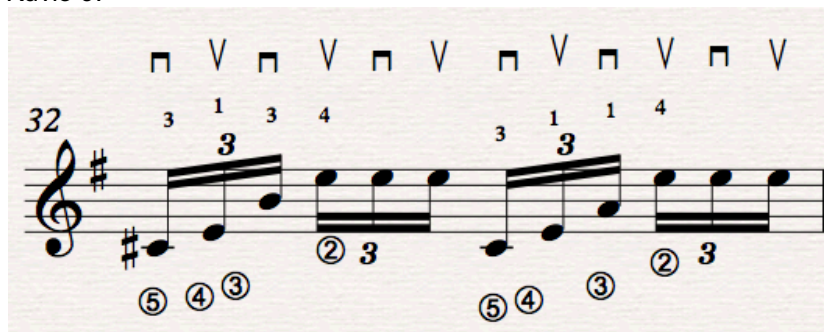

Tätä kuviota 8 jouduin hiukan muokkaamaan alkuperäisestä. Olen vertaillut tekemiäni muutoksia alkuperäiseen kappaleessa 6.

Tämä fraasi tuotti minulle pitkään hankaluuksia, kunnes oivalsin muuttaa alkuperäistä hieman. Myös vapaiden kielten käyttö auttoi suunnattomasti, kun alkuksi yritin ilman niitä. Mielestäni helpoin ja luotettavin tapa soittaa tämä kuvio on käyttää alternate picking-kausta. Sormijärjestyksellä on myös suuri merkitys, sen ei tarvitse olla juuri tuo minkä olen merkinnyt, mutta on tärkeää käyttää samaa sormijärjestystä jotta lihakset muistaa mihin mennä.

5.8 Tahti 32 ja 47 – Crosspicking

Kuvio 9.

Crosspicking tarkoittaa että yhdeltä kieleltä soitetaan vain yksi ääni ja se plektransuunnat menevät koko ajan ala-ylös vuorotellen kuten alternate pickingissä. Tämä on haastava tyyli ja hankala soittaa nopeasti, mutta mielestäni kuitenkin paras tapa soittaa tämä kuvio 9, kunhan siihen tottuu. Tätäkin fraasia jouduin muokkaamaan hieman, mutta siitä lisää kappaleessa 6

Tässä toinen esimerkki crosspicking –kuvioista, kuviossa 10.

Kuvio 10.

5.9 Tahti 34 – Tapping

Kuvio 11.

Tätä kuviota 11 oli hyvin hankala toteuttaa millään muulla keinolla kuin tappingilla. Tapping tekniikka tapahtuu siten, että plektrakäden sormilla 2., 3., tai 4. painetaan ote-
laudalta haluttua nauhaväliä. Itse käytän tapping tekniikassa pääasiassa keskisormea
ja nimetöntä koska etusormella pidän kiinni plektrasta.

5.10 Tahti 55 – Legato ja sweep

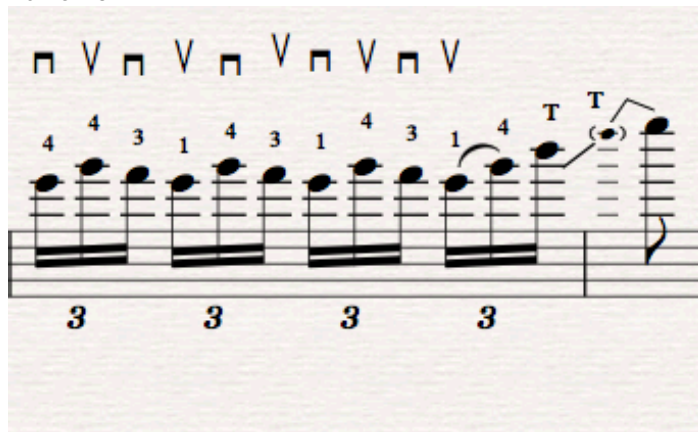
Kuvio 12.

Tämän kuvion 14 olisi voinut toteuttaa myös yhdistelemällä esimerkiksi sweep pickingiä, mutta tämä sujuu luontevasti myös pelkällä alternate pickingillä. Haastavinta tässä on soittaa kolme ensimmäistä ääntä, koska ne ovat kaikki eri kieliltä, mutta kun sen saa sujumaan niin kuvio tuntuu todella helpolta ja luonnolliselta soittaa.

5.12 Tahti 60 – Tap + venytys

Kuvio 15.

Kappaleen viimeinen fraasi kuviossa 15 vaati erityistoimenpiteitä, koska neliviivainen e –sävel on fraasin korkein nuotti ja minun kitarassani korkein ääni on neliviivainen d. Kitara soi oktaavin matalammalta kuin mitä sille kirjoitetaan, joten soiva korkein ääni kitarassani on siis kolmiviivainen d, mutta joka tapauksessa päästäkseni e –äänelle, minun täytyy venyttää yksi kokonainen sävelaskel ylöspäin jotta pääsen e –äänelle. Tämä tapahtuu täppäämällä plektrakädellä 22. nauhalta ja otelautakäden avulla venyttää d –ääni e:ksi. Jos kitarassa on 24 nauhaa, niin silloin korkein ääni on juuri tuo e, niin erityistoimia ei tarvita. Tähän äänen venyttäminen on kuitenkin siisti temppu, joka kannattaa ottaa haltuun.

6 Vaihtoehtoiset kitaransoittotavat

Esittelen tässä luvussa vaihtoehtoisia kitaransoittotapoja edelliseen lukuun verrattuna. Näissä esimerkeissä ei aina ole suurta eroa valitsemaani tapaan, mutta ne pienet eroavaisuudet ovat kuitenkin merkittäviä kappaleen soitettavuuden kannalta. Täytyy muistaa, että kappale on tarkoitettu esitettäväksi kokonaisuutena ja vaikka jonkun tietyn kohdan pystyy toteuttamaan usealla eri tavalla, niin ratkaisevan päätöksen tekniikan valinnasta tekee se, kuinka vaivattomasti pystyy siirtymään kohdasta ja tekniikasta toiseen.

6.1 Tahti 14 – Economy picking ja Tapping

Kuvio 16.

Economy picking on kuviossa 16 käyttämäni plektratekniikan nimi. Se on yhdistelmä sweep pickingiä ja alternate pickingiä. Tämä tekniikka on erittäin käyttökelpoinen kun tarvitsee soittaa kuvioita kahden kielen välillä. Se on kuitenkin itselleni vielä sen verran vieras tapa, että päädyin käyttämään videollani yhdistelmää tästä ja seuraavasta esimerkistä.

Kuvio 17.

Toinen tapa soittaa tämä kyseinen kuvio 17 on käyttää niin sanottua tapping – tekniikkaa. Plektrakäden etu- keskisormi ja nimetön ovat hyviä tähän. Ei tarvitse siirtyä kieleltä toiselle vaan kaikki äänet ovat soitettavissa yhdeltä kieleltä. Erittäin helppo soittaa nopeasti verrattuna edelliseen. Päädyin käyttämään yhdistelmää tästä legato-tyylistä ja economy pickingistä, koska se antoi parhaan soinnillisen lopputuloksen mielestäni.

6.2 Tahti 17 – Mollikolmisointu - Economy picking ja Tapping

Kuvio 18.

Kuviossa 18 kolmisointujen soitto käy luontevasti tällä tekniikalla. 2. kieleltä soitetaan kaksi ääntä ja yksi 3. kieleltä. Plektra ei jää kielten väliin jumiin ja pikkaus patterni on koko ajan sama alas-ylös-ylös.

Kuvio 19.

Sama kuvio 19 on helppo soittaa myös tappingin avulla ja tämä onkin erittäin käytetty tapa kitaristien keskuudessa soittaa kolmisointuja. Itse päädyin kuitenkin samankaltaiseen ratkaisuun kuin tahdissa 14 eli osan äänistä soitan plektralla ja osan legatona.

6.3 Tahti 18 - Kolme ääntä per kieli - Alternate picking ja Tapping

Kuvio 20.

Kolme ääntä per kieli on hyvin yleinen tapa soittaa asteikkoja kitaralla. Kuviossa 20 otelautakäsi ei joudu tekemään suuria venytyksiä ja ääniä on saman verran jokaisella kielellä. Tämä helpottaa myös plektran käsittelyä, sillä joka kielelle tulee saman verran iskuja. Haasteena kuitenkin on, että plektra aloittaa joka toisen kielen alaspäisellä iskulla ja joka toisen ylöspäisellä liikkeellä. Olen huomannut, että ylöspäisen plektraiskun jälkeen on helpompi siirtyä viereiselle kielelle. Tämä johtuu siitä, että plektra on ylöspäisen iskun jälkeen kielen yläpuolella ja näin ollen se voi vapaasti liikkua seuraavalle kielelle kun taas alaspäisen iskun jälkeen plektra on kahden kielen välissä ikään kuin loukussa ja näin ollen hankalammassa asemassa liikkuakseen toiselle kielelle. Varsinkin alaspäisen iskun jälkeen on hankalampaa siirtyä ohuemmalta kieleltä paksummalle koska plektran liike kohdistuu seuraavaa ohutta kieltä kohti. Alaspäisen iskun jälkeen voi siirtyä ohuemmalle kielelle pakottamalla plektran ohuemman kielen yli.

Plektraa voi kuitenkin pitää kädessä sillä tavalla, että alaspäinen isku suuntautuu ylöspäin ja ylöspäinen isku puolestaan alaspäin. Tämä tapahtuu kääntämällä rannetta ja tämä tekniikka antaa mahdollisuuden siirtyä kieleltä toiselle ilman että plektra jää kielen väliin loukkuun. Kolme ääntä per kieli –kuviossa tarvitaan sekä alaspäisiä että ylöspäisiä plektrasuuntia ja oheiseen esimerkkiin olen kirjoittanut plektrasuunnat mutta jättänyt kertomatta missä kohtaa rannetta tulisi kääntää, jotta kielen vaihto olisi mahdollisimman helppo toteuttaa. Ensimmäinen kielen vaihto tapahtuu g2 ja fis2 nuottien välissä. G2 nuotti tulisi soittaa siten, että plektra osoittaa poispäin kitaran kannesta. Tällöin

plektra on vapaa jatkamaan matkaa seuraavalle kielelle. Toisella kielellä soitetaan kuusi ääntä, joten ei ole tarvetta vaihtaa kieltä kuin vasta tahdin lopussa kolmen viimeisen nuotin aikana. Tästä kielenvaihdosta selvittää samalla tekniikalla kuin ensimmäisestä kielen vaihdosta. Myös seuraava kielen vaihto menee samalla tavalla toisen tahdin alussa, mutta 4. ja 5. kielten vaihto tapahtuu ylöspäisen iskun jälkeen jolloin rannetta täytyy kääntää siten, että plektra suuntautuu pois päin kitaran kielistä. Toisin sanoen kielen vaihto tapahtuu helpoiten silloin, kun plektra suuntautuu pois päin kitarasta oli plektran isku sitten alaspäinen tai ylöspäinen. Ranteen kiertoliikkeen avulla plektra on mahdollista saada osoittamaan haluttuun suuntaan.

Kuvio 21.

Itse soitan kyseisen kuvion 21 vuorottelemalla nimettömän ja keskisormen kanssa. Etusormi pitää plektraa, joten en käytä sitä tappingiin niin usein. Haasteena tässä on se, että tapping-osuuden jälkeen on hankala siirtyä nopeasti plektran käyttöön. Sen takia en ole valinnut tätä tapaa vaan jälleen kerran yhdistin pikatun version ja legaton.

6.4 Tahdit 47 ja 55 - Sweep picking

Kuvio 22.

Olen kirjoittanut sweep picking -plektrasuunnat nuottien päälle kuviossa 22. Sweep pickingissä viereiset kielet soitetaan samansuuntaisilla plektran iskuilla. Tässä esimerkissä plektran iskut ovat alaspäisiä ja musiikillinen kuvio on nouseva (E-molli arpeggion kvinttikäänös ja Cis-vähennetty kolmisointu). Tämän tahdin päädyin kuitenkin soitta-

maan cross picking –tyylillä, koska tahdin jälkipuoliskolla täytyy venyttää otelautakättä sen verran, että sweep picking tuntuu hiukan tahmealta soittaa.

Alaspäiset kuviot taas soitetaan ylöspäisillä plektraniskuilla, kuten tässä esimerkissä tahdin lopussa esiintyvässä Dis-vähennetyssä nelisoinnussa, kuvio 23:

Kuvio 23.

Samansuuntaiset plektraniskut toimivat, koska jokaiselta kieleltä soitetaan vain yksi ääni. Näin ollen ei haittaa vaikka plektra jää kielen väliin jumiin, vaan se pikemminkin nopeuttaa seuraavalle kielelle siirtymistä, koska plektra on jo menossa oikeaan suuntaan. Sweep picking on erittäin tyypillinen tekniikka erityisesti sointuarpeggioita soitettaessa, koska niissä yleensä soitetaan yksi ääni per kieli ja liikutaan vain yhteen suuntaan alas –tai ylöspäin.

7 Muutokset alkuperäiseen kappaleeseen

Tässä luvussa käsittelen kaikki muutokset, joita jouduin tekemään alkuperäiseen nuotiin saadakseni kappaleen muokattua kitaralla soitettavaan muotoon. Muutokset ovat melko pieniä, eivätkä vaikuta kappaleen tunnistettavuuteen. Ne olivat kuitenkin ratkaisevia kappaleen soitettavuuden kannalta, joten niiden tekeminen oli taiteellinen ratkaisu.

7.1 Ensimmäinen muutos alkuperäiseen kappaleeseen

Kuvio 24.

L'Abeille (The Bee)
Muutokset alkuperäiseen

François Schubert (de Dresden)
1808–1878

1. muutos

Kuviossa 24 olen merkinnyt pystyviivalla kohdat jotka eroavat alkuperäisestä. Nämä muutokset eivät juurikaan muuta kohdan musiikillista muotoa, mutta tekevät suuren eron siihen kuinka tämän osuuden voi siirtää kitaralle. Kaksi ensimmäistä muutosta mahdollistavat vapaan D-kielen käytön ja c1 –sävelen siirto iskulliselle tahdinosalle helpottaa plektrakäden työskentelyä huomattavasti.

7.2 Toinen muutos alkuperäiseen kappaleeseen

Kuvio 25.

2. muutos Pariäänet jätetty pois kitarastemmasta

Jätin pariäännet pois kitarasovituksesta kuviossa 25, koska tuo kohta on muutenkin jo erittäin haastava soittaa, eivätkä pariäännet tuo siihen suurta musiikillista lisäarvoa, vaan pikemminkin tekevät siitä helposti sotkuisen kuuloisen.

7.3 Kommas muutos alkuperäiseen kappaleeseen

Kuvio 26.

3. muutos

Vln.

E. Gtr.

Kitaralla helpompi sointuote

Viimeinen muutos kuviossa 26 koskee toiseksi viimeistä sointua, joka on helpompi ottaa ahtaassa asetelmassa kuin avoimessa. Soinnun funktio kuitenkin säilyy samana; vahva purkaus viidenneltä asteelta ensimmäiselle.

8 Videotallenteen tekoprosessi

Opeteltuani kappaleen sähkökitaralla tallensin sen videolle ja latasin YouTubeen. Äänitysprosessi eteni siten, että kuvasin kolme ottoa joista valitsin parhaan. Kuvasin videon iPad Airilla enkä käsitellyt videota jälkikäteen. Ääni on myös tallennettu iPadin omalla mikrofonilla. Teen luultavasti parempilaatuisen videon myöhemmin, kun saan siihen vaadittavan kaluston hankittua. Olen kuitenkin tyytyväinen omaan soittooni videolla. Siinä on muutama kohta jotka menivät vähän sinne päin, mutta tämä kyseinen kappale on sen verran haastava soittaa alusta loppuun virheettä, että annan itselleni anteeksi muutaman pienen virheen.

Valitsin kitarakseni stratocasterin ja käytin melko runsaasti säröä, jotta saisin kitaran soimaan laulavasti. Suurella säröllä soittaminen vaatii hieman enemmän tarkkuutta jotta soitto ei kuulostaisi epäselvältä, mutta auttaa toisaalta legato-kuvioiden kanssa, koska särön kanssa otelautakäsi ei joudu tekemään niin paljon töitä.

Päätin jättää dynamiikan muutokset lähes kokonaan pois, koska kappale tuntuu kulkevan luontevasti eteenpäin ilman suuria muutoksia äänenvoimakkuuteen. Sitä on hauska soittaa tällä tavalla ja soittoteknisesti on helpompaa, kun pletrakäsi voi pitää saman tuntuman koko kappaleen ajan. Ehkä myöhemmin otan mukaan dynaamisia vaihteluja enemmän, kun kappale on vielä paremmin hallinnassani.

Linkki äänitevideoon:

<https://youtu.be/J4xImmyUvVo>

9 Harjoituksia The Bee –kitarasovituksen keskeisimpiä tekniikoita varten

Tässä luvussa esittelen mielestäni hyvät harjoitteet jokaista työssä käyttämäni tekniikkaa varten. Niiden tarkoitus on toimia lähinnä mekaanisina harjoitteina tekniikan omaksumista varten, mutta toimivat myös rakennuspalikoina esimerkiksi improvisointia varten. Käytän harjoituksissa E-harmonista mollia, joka on tämän kappaleen pääsävellaji.

9.1 Alternate picking

Alternate pickingin harjoittelu on helpointa aloittaa suurilla liikkeillä. Jotta edestakainen liike tulisi tutuksi, kannattaa esimerkiksi soittaa sointuja vuorotellen alaspäisiä ja ylöspäisiä iskuja. Tämän jälkeen voi siirtyä yhdelle kielelle ja soittaa vaikkapa yhtä ääntä käyttäen edestakaista liikettä. Kun tämä tuntuu luontevalta, voi lisätä muutaman äänen samalle kielelle, esimerkiksi kuvion 27 mukaan:

Kuvio 27.

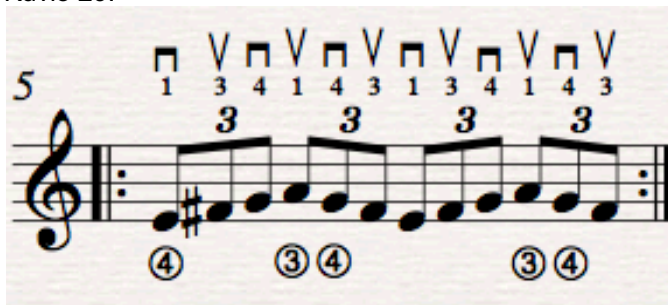
Seuraava askel on lisätä kielen vaihto ja se on helpointa aloittaa siten, että kielen vaihto tapahtuu aina ylöspäisen plektran iskun jälkeen. Kuviossa 28 esimerkki kielen vaihdosta:

Kuvio 28.

Viimeinen harjoitus tästä tekniikasta kuviossa 29 auttaa kielten vaihdossa alaspäisen plektran iskun jälkeen:

Kuvio 29.

9.2 Crosspicking

Crosspicking on samaan tapaan edestakaista liikettä plektralla, mutta kieli vaihtuu jokaisen nuotin jälkeen. Plektran kulmaa kannattaa kääntää hiukan kitaran kannesta pois päin kun kieli vaihtuu, oli kyseessä sitten alaspäinen tai ylöspäinen plektran isku. Kuviossa 30 on ensimmäinen harjoite crosspickingiä varten:

Kuvio 30.

Kuviot 31-33 esittelevät kolmisoinnun käännökset. B-duuri ei mene 1. kielelle kuviossa 31, koska otelautakädelle on luontevampaa pysyä 2. kielellä.

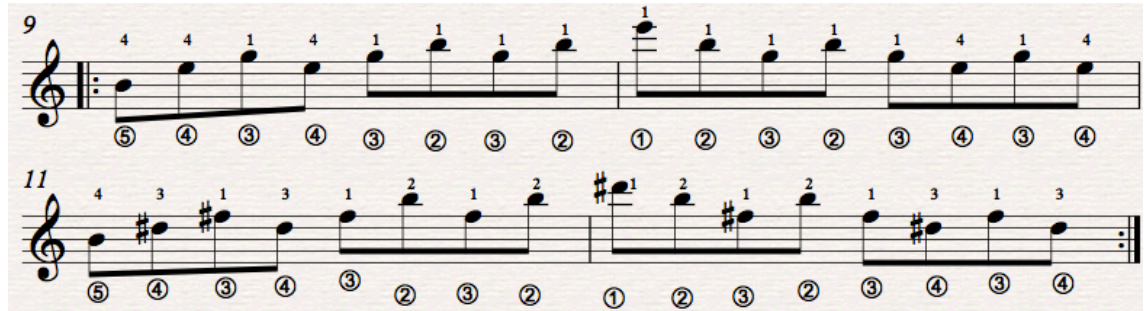
Kuvio 31.

Kuvio 32.

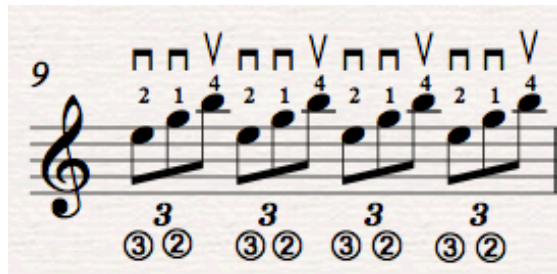
Kuvio 33.

9.3 Economy picking

Economy picking on vaivaton tapa soittaa kolmisointuarpeggioita kahdella kielellä. Nouseva arpeggio vaatii kaksi peräkkäistä alaspäistä plektran iskua ja laskeva arpeggio puolestaan kaksi ylöspäistä plektran iskua peräkkäin. Kuviossa 34 nouseva E-molli arpeggio:

Kuvio 34.

Kuviossa 35 laskeva D#-vähennetty arpeggio:

Kuvio 35.

Jotta plektrasuuntien vaihto tulisi vielä tutummaksi, kannattaa näitä kolmisointuja soittaa vuorotellen kuvion 36 mukaisesti:

Kuvio 36.

Kuviot 37-39 esittelevät kolmisoinnun käännökset käyttäen economy pickingiä. Nousevat kolmisoinnut ovat E-molli sointuja ja laskevat soinnut ovat B-duureja.

Kuvio 37.

Kuvio 38.

Kuvio 39.

9.4 Sweep picking

Sweep pickingin harjoittelu kannattaa aloittaa kolmella kielellä ja mielellään sellaisella kuviolla, missä ei tarvitse barré -otetta. Myöskin legaton käyttö on suositeltavaa, eli kannattaa käyttää plektraa vain silloin kun on pakko. Kuviossa 40 esimerkki juuri tällaisesta kuviosta:

Kuvio 40.

Kuvioissa 41-43 olen esitellyt toimivat sormitukset kolmisointujen käännöksistä sweep pickingillä. Kaikista hankalin sormitus on mollisoinnun terssikäännös kuviossa 43, koska siinä on kaksi perättäistä barré –otetta. Muuten sormitukset ovat melko luontevia ja käyttökelpoisia. Kuviossa 41 olen käyttänyt B7 –sointuarpeggiota, jotta ylimmällä kielellä ei tulisi niin suurta venytystä otelautakädelle.

Kuvio 41.

Kuvio 42.

Kuvio 43.

9.5 Tapping

Tapping –tekniikka tuli tunnetuksi erityisesti Eddie Van Halenin myötä 1970 –luvun lopulla, kun Van Halen julkaisi debyyttialbuminsa *Van Halen* vuonna 1978. Tällä albumilla on jo klassikoksi muodostunut kappale Eruption, jossa Eddie Van Halen käyttää tapping –tekniikkaa hyvin paljon ja harkitusti.

hetkiseen taitotasooni ja nyt minulla on hyvät valmiudet hioa hankalaksi havaittuja kohtia.

Tutustuin erilaisiin kitaransoitteetekniikoihin ja käsittelin niitä kattavasti luvuissa 5 ja 6. Oivalsin monia soitteeteknisiä asioita, jotka vaikuttivat soittooni muutenkin kuin vain tämän kappaleen osalta.

Kappaleen sovittaminen sähkökitaralle onnistui varsin hyvin. Tämän opinnäytetyön perusteella ei voi kuitenkaan todeta, että kaikki viulukappaleet olisivat sähkökitaralle muunnettavissa. Tässä kappaleessa ei esimerkiksi tarvinnut pitkiä ääniä joiden äänenvoimakkuus olisi vaihdellut, jonka toteuttaminen viulun jousella on varsin luonnollista ja helppoa, mutta sähkökitaralla ei ole samankaltaista mahdollisuutta. Soitinten erot ovat siis keskenään sen verran isoja, että mikä tahansa kappale ei sellaisenaan voi siirtyä sähkökitaralle.

Tämän kappaleen sovittaminen sähkökitaralle avasi paljon uusia mahdollisuuksia minulle soittaa kitaraa. Esimerkiksi economy picking oli minulle täysin uusi asia ja myöskin sormijärjestyksien tarkka pohtiminen ja kaikkien vaihtoehtojen läpi käyminen antoivat valtavasti uusia mahdollisuuksia käsitellä ennestään tuttuja asioita, kuten vaikkapa sointuarpeggioita.

Tämän prosessin läpi käyminen kehitti omaa soittoani valtavasti ja luultavasti tulen tekemään samankaltaisen työn joskus tulevaisuudessa uudestaan. Nyt osaan kiinnittää huomiota niihin erityispiirteisiin, missä kitara ja viulu eniten eroavat toisistaan ja missä ne toimivat samankaltaisesti.

Lähteet

Batio, Michael Angelo 2015. Sweep Picking 101. Guitar World. YouTube 26.4.2015.
Kohdassa 1:13

Broege, Tim 2008. On the Cutting Edge: Contemporary Legato. American Recorder;
[Littleton, Colo.] Vol. 49, Iss. 1, 24-25.

Buono, Chris 2008. Lessons: Master Class - Tapping Into Genius: Ron "Bumblefoot"
Thal's Innovative Two-Handed Techniques. Guitar Player; New York,
N.Y. Vol. 42, Iss. 4, 112-117.

Ellis, Andy 2007. Economy Picking Demystified Acoustic Guitar; San Anselmo
Vol. 18, Iss. 5, 100,102-104.

Grady, Troy 2015. Antigravity Seminar. Lähteen tutkiminen vaatii Antigravity Seminaa-
rin ostamista osoitteessa: <https://troygrady.com/seminars/antigravity/> (ladattu
8.12.2015)

Hunter, Dave 2008. All About Scale Length. Guitar Player; New
York Vol. 42, Iss. 12, 168,170,175,191.

Joutsenvirta, Aarre; Perkiömäki, Jari 2007. Musiikinteoria 1. Sibelius-Akatemia. Helsin-
ki: Modus musiikki Oy.

Kaufman, Steve 2007. Woodshed: Crosspicking. Acoustic Guitar; San Anselmo, Ca-
lif. Vol. 17, Iss. 7, 80, 82-83.

Kregor, Jonathan 2008. Stylistic Reconstructions in Liszt's Late Arrangements. The
Musical Quarterly; Oxford Vol. 91, Iss. 3-4, 200-239.

Leavitt, William 1971. A Modern Method For Guitar. Berklee Press Publications.

MOT-tietosanakirja

Saemann, Dave; Clarke, Colin; Morrison, Daniel; Dubins, Jerry 2018. EVERY VIOLINIST'S GUIDE. Fanfare; Tenaflly Vol. 41, Iss. 4, 103-108.

Strobel, Henry A. 1989. Useful Measurements for Violin Makers: A Reference For Shop Use

Ullman, Michael 2013. BEETHOVEN: Seven Bagatelles. Fanfare; Tenaflly Vol. 36, Iss. 6, 53.

The Bee alkuperäinen nuotti

2 Superior Ed. 3001.

□ Down Bow.

V Up Bow.

L' ABEILLE.

(The Bee.)

BAGATELLE.

Revised and fingered by
GUSTAV SAENGER.

Violin.

François Schubert, Op. 13, No. 9.

Allegretto poco agitato. *f*

tranquillo.
dolce.

sf *sf*

f *p*

f

p

cresc. *poco* *a-*

R.
5051-5

Copyright 1898 by Carl Fischer, New York

Violin.

3

The violin score is written in G major (one sharp) and consists of nine staves. The music is characterized by rapid sixteenth-note passages and slurs. Key markings include:

- Staff 1: *poco* and *f*.
- Staff 2: *calando.* and *dolce.*
- Staff 3: *sf* (sforzando) markings.
- Staff 4: *f* (forte) marking.
- Staff 5: *calando.* and *p* (piano) marking.
- Staff 6: *dim.* (diminuendo) marking.
- Staff 7: *Pizz.* (pizzicato) marking.
- The piece ends with a *Fine.* marking.

The Bee -kitarasovitus

L'Abeille (The Bee)

op. 13 No 9.

François Schubert (de Dresden)

1808–1878

Arr. for E.Guitar Tuomas Orasmaa

Electric Guitar

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

Alternate picking

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

Legato

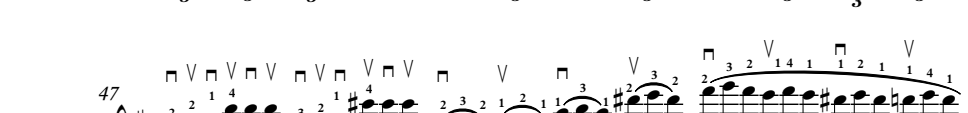
E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

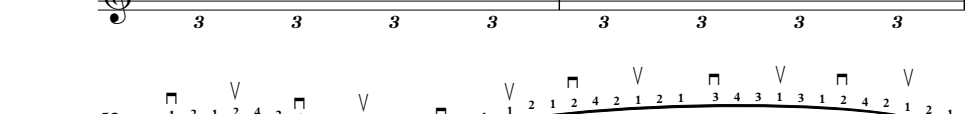
44 3

E. Gtr.

47

50

52

55

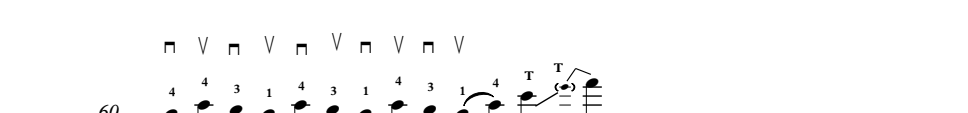
58

60

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.

E. Gtr.